

Bruselj, 18. februar 2019
(OR. en)

6339/19

COHOM 22
CONUN 15
COASI 28
MAMA 32
COEST 34
COAFR 28
DEVGEN 27
CFSP/PESC 121

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	18. februar 2019
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	6228/19 COHOM 18 COPS 35 CONUN 12 COASI 27 MAMA 31 COEST 31 COAFR 27 DEVGEN 24 CFSP/PESC 114
Zadeva:	Sklepi Sveta o prednostnih nalogah EU v forumih ZN za človekove pravice za leto 2019

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o prednostnih nalogah EU v forumih ZN za človekove pravice za leto 2019, ki jih je Svet sprejel 18. februarja 2019 na svoji 3673. seji.

Sklepi Sveta o prednostnih nalogah EU v forumih ZN za človekove pravice za leto 2019

1. Evropska unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovih pravic, človekovega dostojanstva, svobode, enakosti in solidarnosti. Zavezana je spodbujanju in varovanju človekovih pravic, demokracije in pravne države, ki imajo tudi ključno vlogo pri zagotavljanju miru in trajnostne varnosti kot temeljev njenega zunanje-političnega delovanja. EU enoglasno in odločno podpira sistem ZN za človekove pravice, ki se opira na iste vrednote, ter ga bo leta 2019 še naprej dejavno podpirala, zagovarjala in spodbujala kot prednostno nalogo svojega zunanje-političnega delovanja.
2. Evropska unija bo še naprej obsojala kršitve in zlorabe človekovih pravic, ne glede na to, kje do njih pride, države in nedežavne akterje bo pozivala, naj jih preprečujejo in takoj končajo, ter si prizadevala za pravico in za to, da krivci odgovarjajo za svoja dejanja. V celoti podpira delo in mandat visoke komisarke Združenih narodov za človekove pravice in vse države poziva, naj spoštujejo njeno neodvisnost in neodvisnost njenega urada ter naj brez pridržkov sodelujejo z njima pri izpolnjevanju njunega mandata.
3. Evropska unija bo uporabljala vsa razpoložljiva orodja in forume, da bi izpolnila svoje zaveze glede človekovih pravic in spodbujala te pravice po svetu, vključno v okviru Sveta Združenih narodov za človekove pravice, Generalne skupščine Združenih narodov, Varnostnega sveta Združenih narodov in drugih ustreznih forumov, skladno s Pogodbo EU in Listino ZN, pa tudi z javnimi izjavami, diplomatskimi demaršami, javno diplomacijo, dialogi o človekovih pravicah in političnimi dialogi, splošnim rednim pregledom, sodelovanjem v okviru posebnih postopkov ZN ter s sankcijami, kot je ustrezno. Prizadevala si bo za vzpostavlanje zavezništev pri tematskih vprašanjih in v zvezi z razmerami v posameznih državah. Še naprej bo dejavno sodelovala s civilno družbo. EU se zavezuje, da bo v zunanje-političnem delovanju spodbujala načelo o odgovornosti za zaščito, tudi s svojimi misijami in operacijami na terenu.

4. EU potrjuje zavezanost multilateralizmu in mednarodnemu redu, ki temelji na pravilih. Pozdravlja nedavne sklepe Sveta za človekove pravice o krepitvi njegove učinkovitosti in potrjuje zavezanost nadaljnjemu sodelovanju z vsemi deležniki, da bi okrepili Svet za človekove pravice, obenem pa zaščitili njegove dosežke ter priznali njegovo edinstveno vlogo in dodano vrednost, tudi v okviru širše reforme ZN. Opozarja, da bi morale vse članice ZN, tudi članice Sveta za človekove pravice, podpreti najvišje standarde človekovih pravic. V tem jubilejnem letu EU potrjuje podporo Svetu Evrope in Evropski konvenciji človekovih pravic.
5. Evropska unija si bo prizadevala za dialog o človekovih pravicah z vsemi državami, tudi prek svojega posebnega predstavnika za človekove pravice, ki tesno sodeluje z regionalnimi posebnimi predstavniki EU. EU bo vse države še naprej pozivala, naj vsem nosilcem pooblastil mehanizmov ZN in drugih mehanizmov za človekove pravice omogočijo popoln, brezpogojen in neoviran dostop do svojih ozemelj, regij in konfliktnih območij. Od vseh držav pričakuje, da bodo spoštovale in ščitile osebe, ki sodelujejo s sistemom ZN, ter obsoja vsakršno zastraševanje in nadlegovanje teh oseb ter represalije proti njim; v zvezi s tem potrjuje podporo delu pomočnika generalnega sekretarja ZN za človekove pravice. EU bo priznavala in podpirala nacionalne in lokalne pobude, ki krepijo spoštovanje človekovih pravic, zlasti v okviru nadaljnjega ukrepanja – tudi na ravni Sveta za človekove pravice – v zvezi s svojo pobudo o pozitivnih izkušnjah na področju človekovih pravic. Pozdravlja sodelovanje Argentine, Burkina Fasa, Čila, Gambije, Gruzije, Indonezije, Norveške, Nove Zelandije, Peruja, Republike Koreje, Tunizije, Urugvaja in Zelenortskih otokov v pobudi in izmenjavo pozitivnih izkušenj na področju človekovih pravic.
6. Evropska unija bo izkoristila vsako priložnost, da bi države, ki še niso pristopile k temeljnim pogodbam o človekovih pravicah ali jih ratificirale, pozvala, da to sedaj storijo. V skladu s sklepi Sveta iz leta 2018 o Mednarodnem kazenskem sodišču ob 20. obletnici sprejetja Rimskega statuta bo izkoristila vsako priložnost, da bi vse države, ki še niso pristopile k Rimskemu statutu ali ga ratificirale, pozvala, naj to sedaj storijo in celovito izvajajo njegove določbe na nacionalni ravni, podpirajo Mednarodno kazensko sodišče in popolnoma sodelujejo z njim.

7. Evropska unija potrjuje, da je treba povsod po svetu uveljaviti vse človekove pravice, tako državljske in politične kot ekonomske, socialne in kulturne, ter da hierarhija človekovih pravic ne obstaja. Opozarja na osrednjo vlogo človekovih pravic v agendi za trajnostni razvoj do leta 2030 in v njenih ciljih za trajnostni razvoj ter ZN poziva, da skrbno spremljajo njihovo uresničevanje. EU je zavezana sodelovanju z vsemi državami, da bi spodbujale spoštovanje, varstvo in postopno uresničevanje ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic, tudi pravice do izobraževanja, pravice do hrane ter pravic do varne pitne vode in sanitarnih storitev kot sestavin pravice do ustreznega življenjskega standarda, obenem pa ponovno izraža podporo pravici do razvoja, ki temelji na nedeljivosti, medsebojni odvisnosti, univerzalnosti in neodtujljivosti vseh človekovih pravic. V tem letu, v katerem obeležujemo štiridesetletnico Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, se bo EU še naprej zavzemala za to, da bi lahko moški in ženske enako uživali te pravice. EU potrjuje, da je odločno zavezana pravici vseh do najvišjega dosegljivega standarda telesnega in duševnega zdravja, za kar se bo zavzemala tudi pri zunanje-političnem delovanju, v okviru katerega si prizadeva, da bi se odzvala na globalne grožnje za zdravje, podprla odporne zdravstvene sisteme in izboljšala dostop do cenovno sprejemljivih osnovnih zdravil.
8. Evropska unija ponovno izraža odločno in odkrito nasprotovanje smrtni kazni v vseh primerih in okoliščinah. V zvezi s tem pozdravlja napredek k njeni odpravi po svetu. Z zadovoljstvom ugotavlja, da se je v okviru Generalne skupščine ZN znatno povečala podpora resoluciji o moratoriju na uporabo smrtno kazni. EU bo zadnje države, ki še uporabljajo smrtno kazen, še naprej pozivala k uvedbi moratorija kot prvega koraka do njene popolne in zakonske odprave, države, v katerih moratorij že velja, pa bo spodbujala k sprejetju vseh ukrepov za njeno popolno odpravo. Države, ki so že odpravile smrtno kazen, spodbuja, naj ta dosežek zaščitijo v ustavi in ratificirajo drugi izbirni protokol k Mednarodnemu paktu o državljanskih in političnih pravicah. EU bo še naprej nasprotovala uporabi smrtno kazni, zlasti za kazniva dejanja, ki jih zagrešijo mlajši od 18 let, nosečnice ali osebe z duševnimi obolenji ali motnjami v duševnem razvoju, ali če so bili pri tem kršeni drugi minimalni standardi, ter množičnim usmrčitvam in smrtni kazni, izrečeni na podlagi izsiljenih priznanj.

9. Evropska unija, ki je skupaj z drugimi dala pobudo za svetovno zavezništvo za prepoved trgovine z blagom, ki se uporablja za smrtno kazen in mučenje, bo še naprej odločno nasprotovala in obsojala uporabo mučenja in drugega krutega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja s strani držav in nedržavnih akterjev, ne glede na to, kje se to zgodi, pa tudi prisilna izginotja ter izvensodne, nagle in samovoljne usmrtitve. V zvezi s tem še naprej z veliko zaskrbljenostjo spremlja številne nedavno prijavljene primere v Burundiju, Republiki Čečeniji (Ruska federacija), Avtonomni republiki Krim in mestu Sevastopol, ki ju je nezakonito priključila Ruska federacija, na območjih vzhodne Ukrajine, ki trenutno niso pod nadzorom vlade, v Demokratični republiki Kongo, Demokratični ljudski republiki Koreji, Egiptu, Libiji, Mjanmaru, Nikaragvi, Pakistanu, na Filipinih, v Saudovi Arabiji, Južnem Sudanu, Siriji, Venezueli in Jemnu. EU poziva vse države, naj zagotovijo, da bodo obtožbe glede mučenja, prisilnih izginotij in izvensodnih pobojev hitro in učinkovito ter nepristransko in pregledno preiskane, s čimer se bo zagotovil ustrezen pregon odgovornih. EU je še vedno zelo zaskrbljena zaradi prijavljenih primerov slabega ravnanja in mučenja pridržanih oseb na Kitajskem in poziva oblasti, naj jih temeljito raziščejo.
10. EU bo še naprej odločno nasprotovala vsem oblikam diskriminacije, tudi na podlagi spola, rase, etničnega ali socialnega porekla, veroizpovedi ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, invalidnosti, starosti, spolne usmerjenosti in spolne identitete, ter bo tudi v prihodnje dosledno in konstruktivno sodelovala z nosilci mandatov ZN, ki obravnavajo nasilje in diskriminacijo na navedeni ali drugi podlagi, ter bo v zvezi s tem podpirala nadaljnje delo ZN.

11. EU bo še naprej dejavna v mednarodnih prizadevanjih, da bi prednostno uresničevali enakost spolov ter ženskam in dekletom omogočili uživanje vseh človekovih pravic in jih opolnomočili. Še naprej bo zagotavljala vključevanje vidika enakosti spolov v vse dejavnosti Sveta za človekove pravice, Generalne skupščine in drugih forumov za človekove pravice. Svet opozarja na evropsko soglasje o sodelovanju in poudarja, da bo še naprej zavezan spodbujanju, varstvu in uresničevanju vseh človekovih pravic ter doslednemu in učinkovitemu izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje ter akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, skupaj s sklepnimi dokumenti konferenc o pregledu zadevnih izhodišč in programa, ter bo v tem okviru še naprej promoviral spolno in reproduktivno zdravje in pravice. Osrednji poudarek delovanja EU, tudi v konfliktnih in pokonfliktnih razmerah, bo na preprečevanju, zatiranju in preganjanju vseh oblik nasilja na podlagi spola, tudi škodljivih praks in diskriminacije žensk in deklet, ter zagotavljanju njihove telesne in duševne integritete. EU si bo še naprej prizadevala za učinkovito izvajanje resolucije Varnostnega sveta ZN 1325 in naknadnih resolucij o ženskah, miru in varnosti, skladno s sklepi Sveta iz leta 2018 o izvajanju akcijskega načrta za enakost spolov in novim strateškim pristopom EU glede žensk, miru in varnosti.

12. Evropska unija si bo z vsemi močmi prizadevala za spoštovanje človekovih pravic vseh otrok, zlasti tistih, ki so v ranljivem položaju, ter za spodbujanje varstva in uresničevanja teh pravic. Tesno bo sodelovala z Združenimi narodi, zlasti s posebnima predstavnicama generalnega sekretarja za otroke v oboroženih spopadih ter za problematiko nasilja nad otroki, sodelovala pa bo tudi pri ustreznih posebnih postopkih ZN, da se preprečijo in zaustavijo pobijanja, pohabljanja in ugrabitve otrok v konfliktnih razmerah ter spolno nasilje nad njimi, da se končajo napadi na šole in bolnišnice, zagotovi humanitarni dostop do otrok, ki živijo v teh razmerah, ter da strani v konfliktu in teroristične skupine ne bi več novačile in izkoriščale otrok. Še vedno je zelo zaskrbljena, ker se – kot je potrdilo poročilo generalnega sekretarja ZN iz leta 2018 o otrocih in oboroženih spopadih – nadaljujejo novačenja in izkoriščanja otrok v Srednjeafriški republiki, Somaliji, Južnem Sudanu, Siriji in Jemnu ter ker je bilo veliko števila otrok ubitih ali pohabljenih med drugim tudi v Demokratični republiki Kongo, Iraku, Mjanmaru, Siriji in Jemnu, potrjenih pa je tudi veliko število posilstev in drugih oblik spolnega nasilja, med drugim v Srednjeafriški republiki, Demokratični republiki Kongo, Libiji, Mjanmaru in Južnem Sudanu.
13. EU si bo še naprej prizadevala za spodbujanje in varstvo otrokovih pravic, tudi v okviru forumov ZN. V letu 2019 praznujemo 30. obletnico Konvencije o otrokovih pravicah, kar je pomemben mejnik in priložnost za ponovno potrditev zaveze, da se zagotovi dosledno izvajanje konvencije in njenih protokolov po vsem svetu ter da se oceni napredek, dosežen od njenega sprejetja. EU bo še naprej podpirala pobude, s katerimi se želi vsem zagotoviti splošen dostop do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, s posebnim poudarkom na otrocih v ranljivem položaju, ter odpraviti vse oblike nasilja nad otroki, tudi ustrahovanje in ustrahovanje na spletu ter škodljive prakse, kot so poroke otrok, zgodnje in prisilne poroke ter pohabljanje ženskih spolnih organov, pa tudi pobude za spodbujanje in varstvo pravic otrok brez starševske oskrbe.

14. EU bo tudi v prihodnje ostro nasprotovala vsem oblikam rasizma, rasne diskriminacije, ksenofobije in podobne nestrpnosti po svetu. Še naprej bo spodbujala in ščitila svobodo veroizpovedi ali prepričanja, saj njihovo svobodno izražanje prispeva k demokraciji, razvoju, miru in stabilnosti, ter obsojala preganjanje in diskriminacijo pripadnikov verskih manjšin po vsem svetu ter zlorabo zakonov proti bogokletstvu. EU bo tudi v prihodnje ostro nasprotovala vsem oblikam hujskanja k nasilju ali sovraštvu ter sovražnega govora na spletu in drugje.
15. EU bo še naprej pozivala vse države, naj spoštujejo, varujejo in uresničujejo človekove pravice pripadnikov manjšin, tudi narodnih, etničnih in verskih manjšin. Države poziva, naj poskrbijo za spoštovanje pravic, ki jih že uživajo pripadniki nacionalnih manjšin in so zapisane v konvencijah ZN in Sveta Evrope. EU je zaskrbljena zaradi kršitev in zlorab, ki se še vedno dogajajo v Kamerunu, Mjanmaru, Pakistanu, Ruski federaciji ter v Avtonomni republiki Krim in mestu Sevastopol, ki ju je nezakonito priključila Ruska federacija, ter na območjih vzhodne Ukrajine, ki niso pod nadzorom vlade. Zaskrbljena je tudi zaradi razmer v avtonomni ujburski pokrajini Sinkiang in tamkajšnjih političnih taboriščih za prevzgojo ter zaradi vsesplošnega nadzora in omejitev, usmerjenih zlasti proti Ujgurom. Kitajsko bo še naprej pozivala, naj spoštuje svobodo izražanja, kulturno raznovrstnost in svobodo veroizpovedi ali prepričanja, zlasti v avtonomni ujburski pokrajini Sinkiang in avtonomni pokrajini Tibet.
16. EU bo ob zavzemanju za uresničevanje cilja trajnostnega razvoja 16 še naprej pozivala vse države, naj poskrbijo za pravilno delovanje demokratičnih institucij, podprejo spoštovanje pravne države in načel dobrega upravljanja ter zagotovijo svobodo izražanja in mnenja na spletu in drugje, svobodo mirnega zbiranja in združevanja ter neodvisnost sodstva. V zvezi s tem z zaskrbljenostjo spremlja razmere v Belorusiji, Bangladešu, Kambodži, Eritreji, Gvatemali, Nikaragvi, Ruski federaciji, Sudanu, Turčiji in Venezueli. EU vse države poziva, naj pri odzivih na teroristične zločine dosledno spoštujejo mednarodno pravo, vključno z mednarodnim pravom o človekovih pravicah. Poudarja, da je treba zaščititi in spodbujati spoštovanje pravic žrtev terorističnih zločinov. Tudi v zvezi z umetno inteligenco bo posebno pozornost namenila spodbujanju in varovanju človekovih pravic.

17. EU bo še naprej pozivala vse države, naj spoštujejo mednarodno humanitarno pravo in pravo o človekovih pravicah ter poskrbijo, da se bo humanitarna pomoč za prebivalstvo v stiski dostavljala brez omejitev, pravočasno in neovirano. V zvezi s tem bo tudi v prihodnje pozorno spremljala razmere v Avtonomni republiki Krim in mestu Sevastopol, ki ju je nezakonito priključila Ruska federacija, na območjih vzhodne Ukrajine, ki niso pod nadzorom vlade, v Mjanmaru, na zasedenih palestinskih ozemljih, na katerih mora Izrael spoštovati obveznosti v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom, ter v Siriji in Jemnu. EU se bo tudi v prihodnje zavzemala za to, da bodo mehanizmi za spremljanje razmer na področju človekovih pravic imeli neoviran dostop do separatističnih pokrajin Abhazije in Južne Osetije. EU bo ostala neomajno zavezana spoštovanju človekovih pravic v zvezi z begunci, notranje razseljenimi osebami in migranti. Ob tem ponovno poudarja, da gre pri vseh oblikah trgovine z ljudmi za hude kršitve in zlorabe človekovih pravic ter za vrsto organiziranega kriminala. Še naprej bo pozivala vse države, naj preprečijo trgovino z ljudmi, zaščitijo žrtve in zagotovijo učinkovit pregon storilcev.
18. EU bo tudi v prihodnje podpirala dokumentiranje vseh kršitev mednarodnega prava o človekovih pravicah, zlasti sistematičnih, vsesplošnih in hudih kršitev ter zlorab človekovih pravic, od katerih bi lahko nekatere veljale za genocid, zločine proti človeštvu ali vojne zločine, in prizadevanja za zbiranje dokazov, ki bi se pozneje uporabili v sodnih postopkih prek mehanizmov, kot je na primer preiskovalna komisija z mandatom ZN, in mednarodnih mehanizmov, ki so bili nedavno uporabljeni v Burundiju, Demokratični ljudski republiki Koreji, Mjanmaru, Siriji in Jemnu, da bi se pripravilo vse potrebno, da bi tisti, ki so zagrešili huda kazniva dejanja, zanje odgovarjali v sodnih postopkih, na primer pred Mednarodnim kazenskim sodiščem ali nacionalnimi sodišči.

19. EU bo še naprej vse države pozivala, naj podpirajo in ščitijo svobodo mnenja in izražanja ter poskrbijo za varnost novinarjev in bloggerjev. Z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago, bo tudi v prihodnje podpirala civilno družbo in zagovornike človekovih pravic, kadar koli se bodo ti znašli v nevarnosti, ter se borila proti krčenju prostora za civilno družbo. EU je v zvezi s tem zelo zaskrbljena zaradi razmer v Azerbajdžanu, Bahrajnu, Belorusiji, Burundiju, Kambodži, na Kitajskem, v Avtonomni republiki Krim in mestu Sevastopol, ki ju je nezakonito priključila Ruska federacija, in na območjih vzhodne Ukrajine, ki niso pod nadzorom vlade, Egiptu, Iranu, Mjanmaru, Nikaragvi, Saudovi Arabiji, Ruski federaciji, Tanzaniji, Turčiji, Venezueli, Vietnamu in Zimbabveju. EU je globoko zaskrbljena zaradi primerov, ko so zagovorniki človekovih pravic, novinarji, bloggerji, medijski delavci in odvetniki za človekove pravice bili žrtve groženj in napadov, kampanj blatenja, zlonamerne kazenskega pregona, prepovedi potovanja, samovoljnih aretacij, prisilnih izginotij, pridržanj in maščevanj, ter jih bo tudi v prihodnje odločno obsojala in terjala, da osebe, ki so ta dejanja zagrešile, zanje odgovarjajo. Pozorna bo zlasti na posebna tveganja, ki so jim izpostavljene ženske, zagovorniki človekovih pravic pripadnikov domorodnih ljudstev ter drugi ranljivi zagovorniki človekovih pravic, vključno z zagovorniki človekovih pravic pripadnikov LGBTI. EU bo tudi v prihodnje nasprotovala nesorazmernim pravnim in upravnim omejitvam za organizacije civilne družbe, med katerimi so na primer obremenjujoča pravila registriranja in omejitve pri prejemanju finančnih sredstev.
20. EU se bo pri zunanjem delovanju in v notranjih politikah še naprej zavzemala za izvajanje vodilnih načel ZN o podjetništvu in človekovih pravicah, na primer pri pobudah za zagotovitev primerne skrbnosti na področju človekovih pravic, pobudah za dostop do pravnih sredstev za žrtve poslovnih zlorab in pobudah v podporo okoljevarstvenikom in zagovornikom človekovih pravic pripadnikov domorodnih ljudstev. Vodilna načela ZN o podjetništvu in človekovih pravicah ter odgovorno poslovno ravnanje so sredstvo za izvedbo ciljev trajnostnega razvoja. EU bo prek dialogov s tretjimi državami in na druge načine države spodbujala, naj sprejmejo vodilna načela ZN in jih z nacionalnimi akcijskimi načrti za podjetništvo in človekove pravice uresničujejo, ter jim po potrebi pri tem pomagala. Preučila bo možnosti za postopno izvedbo vodilnih načel ZN, na primer z ustreznim akcijskim načrtom EU. EU bo še naprej spremljala obetavne pobude, ki vključujejo več deležnikov, na primer Združenje za mednarodni kodeks ravnanja za zasebne ponudnike varnostnih storitev in Središče za šport in človekove pravice.